

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2016. gada 22. martā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis un Ineta Ziemele,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 37/2016),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1. punkta 3. apakšpunktu, ciktāl tas attiecas uz personām, kas pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas un attiecīgu pārbaužu veikšanas no jauna iesauktas dienestā Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas sistēmās iestādēs (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91. un 109. pantam.

2. Likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1. punkta 3. apakšpunkts noteic:

„Līdz 1990. gada 31. decembrim Latvijas pilsoņiem Latvijas teritorijā un bijušās PSRS teritorijā uzkrātie darba un tam pielīdzinātie periodi, kā arī šā punkta 1., 2., 2.1. un 10. apakšpunktā minētais ārpus Latvijas uzkrātais periods ir pielīdzināts apdrošināšanas stāžam. Ārvalstniekiem, bezvalstniekiem un Latvijas nepilsoņiem apdrošināšanas stāžam pielīdzināts Latvijas teritorijā uzkrātais darba un tam pielīdzinātais periods, kā arī bijušās PSRS teritorijā uzkrātie darbam pielīdzinātie periodi, kas norādīti šā punkta 4. un 5. apakšpunktā, un šā punkta

10. apakšpunktā minētais ārpus Latvijas uzkrātais periods. Līdz 1990. gada 31. decembrim, bet šā punkta 11. apakšpunktā minētajā gadījumā – līdz 1995. gada 31. decembrim apdrošināšanas stāžam pielīdzināti šādi darbam pielīdzinātie periodi: [...] 3) dienests ierindas un komandējošā sastāva amatos iekšlietu iestādēs, izņemot VDK.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja prasījums izvērtēt likuma normas atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikumā norādīts, ka, pamatojoties uz apstrīdēto normu, Pieteikuma iesniedzēja apdrošināšanas stāžā nav ieskaitīts dienests Latvijas PSR Valsts Drošības komitejā laika posmā (*datums*). Apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam ir piemērota, un tādējādi viņš ir norādījis uz savu Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punkts prasa pamatot, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī tādu nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir pārsūdzējis Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktores (*datums*) lēmumu par vecuma pensijas piešķiršanu. Ar Administratīvās rajona tiesas (*datums*) spriedumu pieteikums noraidīts. Administratīvā apgabaltiesa ar (*datums*) lēmumu atteikusies pieņemt Pieteikuma iesniedzēja apelācijas sūdzību par minēto spriedumu, jo konstatējusi, ka ir nokavēts procesuālais termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai. Par šo lēmumu Pieteikuma iesniedzējs iesniedzis blakus sūdzību, kas ar Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (*datums*) lēmumu noraidīta. Pieteikuma iesniedzējs (*datums*) lūdzis Administratīvajai apgabaltiesai atjaunot nokavēto procesuālo termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai, taču ar Administratīvās apgabaltiesas (*datums*) lēmumu šis lūgums noraidīts.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka gadījumā, kad pamattiesības tiek aizskartas ar tiesību piemērošanas aktu, personai jāizmanto vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, kas paredz iespēju apstrīdēt vai pārsūdzēt tiesību piemērošanas aktu, ar kura starpniecību tiesību norma ir aizskārusi personas pamattiesības. Konstitucionālā sūdzība galvenokārt ir subsidiārs (papildu) cilvēka pamattiesību aizsardzības mehānisms gadījumos, kad ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nav iespējams novērst pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 8.1. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējam bija iespēja Administratīvās rajona tiesas (*datums*) spriedumu pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, taču viņš šo iespēju nav izmantojis, jo nokavējis procesuālo termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs nav izsmēlis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un sestās daļas 2. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

noļēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 37/2016).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas

1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš